

Visszaérkezett Szabadkáról a szakszervezeti küldöttség

Tegnap az esti órákban az SZMT delegációja háromnapos szabadkai látogatásáról visszaérkezett Szegedre. Dr. Dobóczy Károlyné SZMT-titkár, Bányai Sándor, az SZMT szervezési és káderosztályának vezetője, valamint Fabula Andrásné, az SZMT tagja, a Pedagógusok Szakszervezete Szeged városi bizottságának titkára a testvérvárosi kapcsolatok továbbfejlesztése céljából tartózkodott Jugoszláviában, Szabadkán. Tanulmányozták a szakszervezetek kulturális nevelő munkáját is.

A küldöttséget a határon Kovács Sándor, a Szakszervezetek Megyei Tanácsának titkára fogadta.

Meghosszabbították a „Kell a jó könyv” pályázatot

Négy hónappal meghosszabbították a „Kell a jó könyv, 77” olvasópályázat beküldési határidejét. Az új határidő: 1978. december 31.

A Magyar–Szovjet Baráti Társaságnál csütörtökön tartott tájékoztatón elmondták: a módosításra azért volt szükség, mert a pályázat írási határideje lényegesen nagyobb az érdeklődés. Különösen sok szocialista brigádtag és fiatal keresi a kiírástban szereplő és olvasásra ajánlott könyveket.

A pályázat feltételei változatlanok: a pályázók a legkülönbözőbb műfajú és témájú 40 mű közül választhatnak és maguk dönthetik el, hogy ezek közül melyik hat alkotást olvassák el. Pályázni a kiválasztott hat mű ismeretében a könyvesboltokban és a könyvtárak-

ban beszerezhető tesztlapok kitöltésével lehet. Az ajánlott kötetek közül hat klasszikus orosz, 12 klasszikus szovjet, 22 pedig mai szovjet író, illetve költő alkotása. Az egyes művekhez kapcsolódó 3–3 kérdésre kell a pályázóknak válaszolniuk. Pályázni nemcsak a tesztlapok kitöltésével, hanem önálló olvasmányélmény megfogalmazásával, műelemzéssel is lehet. Augusztus elejéig mintegy félmillió pályázati füzetet juttatnak el a könyvtárakba, könyvtárakba.

A beérkező helyes megfejtésekből sorsolással döntik el, hogy ki nyeri az értékes díjakat. Köztük a főnyereményt, a Lada gépkocsit. Az eredményt jövő év márciusában, a Tanácsköztársaság kikiáltásának 60. évfordulója alkalmából hirdetik ki. (MTI)

Hétköznapi munkaverseny

Ha valaki fellapozza a Közgazdasági Kislexikont, annak 223. oldalán — munkaverseny, szocialista munkaverseny címszó alatt megtudhatja: a dolgozók önkéntes alkotó kezdeményezéséről van szó, melynek célja az üzemek előtt álló feladatok jobb végrehajtása, a gazdasági eredmények növelése érdekében. Kitűnik még: „a versenyfeladatoknak összhangban kell lenniük a népgazdaság főbb célkitűzéseivel”.

Miért idéztük e lexikonban rögzített definíciót? Mindenekelőtt azért, mert a munkaverseny helyéről és szerepéről megannyi vita volt. Alighanem egyes korábbi, a lényegét torzító, formális vonások, kétes értékű eredmények hatására sokan megkérdőjelezték eme „önkéntes alkotó kezdeményezés” gazdasági — még pontosabban szólva: közgazdasági — mivoltát. Tény: a klasszikus közgazdaságtan nem ismerte a munkaversenyt — akárcsak az újítómozgalmat, vagy a szocialista brigádokat —, ám a dolgozók felajánlásait a vállalati-népgazdasági tervek végrehajtásakor nem lehet figyelmen kívül hagyni. A brigádoknak viszont figyelembe kell venniük az idézett mondatot: összhangban a népgazdaság legfőbb célkitűzéseivel.

Eme összhangot azért hangsúlyozzuk nyomatékosan, mert a feladatok helytelen értelmezése néha kétségkívül többet árt, mint használ. Kiváltképpen korábban sokan úgy vélték: akkor szolgálják legjobban vállalatuk érdekeit, ha többet termelnek. Ha a csapagygyártók több csapágyat, az alkatrészkészítők több alkatrészt, a gépipariak több gépet szerelnek össze, munkálnak meg, s juttatnak vállalatuk késztermékraktárába. Függetlenül attól, hogy a gyárnak, a megrendelőnek — a népgazdaságnak — szükségük van-e a termékekből a tervben szereplőnél többre. Így aztán a jó szándék, a dolgozók erőfeszítése nem járt igazi haszonnal, sőt; olykor indokolatlanul gyarapította a raktárakban heverő készleteket.

Az utóbbi évtizedben ritkaságszámba megy, ha ilyen felajánlásról hallunk. A népgazdasági célkitűzések széles körben ismertek, s a szocialista brigádok tagjai, vezetői, az üzemi versenyfelelősök jól tudják: a mennyiségnél elsődlegesebb a minőség, s a pazarlás kétszeres vétek akkor, amikor a népgazdaság egyensúlyi helyzete mindenütt takarékosagot parancsol. Eleinte sokak számára szokatlannak tűnt, hogy egy munkáskollektíva csupán annyit ajánlott fel: „teljesítjük tervünket”. Pedig a nagymérvű fluktuációk időszakában, mikor is mind több helyen okozott gondot a munkaerőhiány; a kooperációs lazaságok, az anyagellátási zökkenők, az

akadozó szervezés közepette gyakorta az is bravúrnak számított — s mi tagadás: esetenként bravúrnak számít ma is —, ha a termék a vállalt határidőre elkészül. A „teljesítjük tervünket” tehát korántsem jelentéktelen vállalat.

Önmagában természetesen kevés. De aligha van olyan üzem, üzemrész, szocialista brigád, amely megelégedne ennyivel. Versenyszervezőikben jobbára az is szerepel, hogy az eredményes munkát újításokkal, az időalap jobb — kapkodásmentes — kihasználásával segítik; ügyelnek arra, hogy minél kevesebb anyag menjen veszendőbe, tovább csökkentsék a selejtet; javítják a minőséget.

Így volt ez három esztendeje, Magyarországon felszabadulásának 30. évfordulója, majd tavaly, a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 60. évfordulója tiszteletére indított jubileumi munkaverseny hónapjaiban. Valóban kiemelkedő, tetszetős eredmények keltek a figyelmet. Múltán szerepelt a Központi Statisztikai Hivatalnak az 1977. évi terv teljesítéséről, a népgazdaság fejlődéséről szóló — az idén februárban megjelent — jelentésében: „A fejlődés üteme az ágazatok többségében gyorsabb volt az előző évinél. A termelés növekedése teljes egészében a termelékenység emelkedéséből származott. Az elért eredményekhez hozzájárult a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 60. évfordulójának tiszteletére széles körben kibontakozott szocialista munkaverseny.”

Az évfordulókon túl vagyunk; 1978. az ötödik ötéves tervidőszaknak se nem nyitó, sem pedig záró esztendeje — mihez kötődjék hat az idei munkaverseny, mi legyen a cél, amelynek érdekében újabb felajánlások születnek? Január táján sok helyütt hangzott el e kérdés, s nem egy vállalatnál érkeztek jelzések: „alábbhagyott a munkaverseny lendülete”. Szerencsére, e megtorpanás időleges volt csupán. Kitűnt: a munkaverseny folyamatot jelent — ismételjük: a népgazdaság legfőbb célkitűzéseit szolgálja —, azt pedig az 1978. évi terv is rögzíti: „teljesítése mindenkitől felelősségteljes, odaadó munkát követel”.

Immár túl az esztendő derekán, kiderült az is: az év eleji versenyfelajánlások értéke, közös gondolkodásról tanúskodnak. Hétköznapi munkaverseny lenne az idei? Meglehet. Ám a népgazdaság teendői is hétköznapiak. Igaz, olyan hétköznapiakat élünk, amikor a feladatok mind nagyobbak, bonyolultabbak, s teljesítésükhöz mind kevésbé alkalmasak a tegnapi módszerek.

Földes Tamás

Alkalmi eladók

Meleg nyári napon a partifürdő Zsuzsi büféjének forgalmához viszonyítva a piaci lángösszűtő bevétele csak szerény vigaszdíj. Elég egy röpké fennakadás, máris kapkodhat az eladó fűhöz-fához, azaz aprópénzhez, söröspohárhoz, hogy utolérje önmagát. Közben a vevő követelőző hangon érdeklődik: Teszték mondani, kiszolgálják?

A fehér köpenyes, szakállas fiatalember csaposnak se ügyetlen, mégis inkább tudósának nézne az ember. Néműl számolja a visszajáró pénzt a külföldi markába, kérés nélkül tölti a hosszúlépést a menetrendszerű pontossággal érkező törzsvendégnek. Ekkora buzgalommal csak tapasztalt amatőr dolgozik.

Legközelebb legyen ám nálad ötven fillér — kőti a lelke az üres kólás üveggel nyújtózkodó kisgyerekeknek. Ha ráérne, tán még meg is simogatná a fejét.

Utoljára akkor voltam hasonló helyzetben, mikor szociológiai és pszichológiai kérdőívet töltöttem ki — fordul hozzám Szerencsés György főiskolai hallgató.

— Miért, ehhez a munkához is kell a pszichológia?

— Inkább a pedagógia. A szomszjas vevő nem szeret várakozni, türelmesen kell értécsére adni, hogy sokféle kívánságot teljesítek. Még a Márka kupakot is külön válogatom, hátha akad közte színes. Mások társalogni akarnak az ital mellett.

— Válassz nekik?

— Miért ne? Legfeljebb a

tolakodókat intem le, persze tapintatosan.

Autó zúg a faház mellett, sört hoznak. A tudós külsejű diák kibújik fehér köpenyéből és pakolni kezdi az üres ládákat.

Halmos Tibor, a Tisza Gyöngye étterem vezetője:

— Még a tanévben felhívást tettünk közzé a diákoknak, hogy jöjjenek minél többen dolgozni, sajnos, kevesen éltek az alkalmommal. Építőtáborokra, nyári elfoglaltságokra hivatkoztak, pedig égető szükség lenne emberre. A strandon működő árudáink forgalma ezer forintokkal magasabb, mint az étteremé.

— Szakképzettség nélkül hogyan lehet helytállni ebben a megfeszített munkában?

— Először talán nehéz, de a legtöbben egészen jól megtanulják, nagyszerű eladók lesznek, mosogatnak, takarítanak, szabad szombatban, vasárnap is számíthatunk rájuk. Sokkal jobban bízom bennük, mint a dörzsölt szakmabeliekben. Gyuri még nem zárta hiánnyal a kasszát, pedig régóta segít a Zsuzsi büfében. Ilonka, a fagyaltos kislány is önállóan dolgozik. Már letöltötte a szakmai gyakorlatát, de tovább itt maradt.

Hosszú sor a fagyaltos előtt, főleg az ifjabb korosztályból. A legkisebbek az egy gombócot is két töltésébe kapják. Kovács Ilona szakközépiskolai tanulóknak ritkán van ideje oldalra pillantani, csak délután 1300 gombócot adott el.

— Nem lélekölő egész nap ezt csinálni?

— Dolgozhatnak a konyhán is, de itt jobb. Ismerősök jönnek, viccelődnek.

— Ezért érdemes?

— Nyaralásra gyűjtök. Külföldi utat tervezünk anyukámmal. Kell a pénz.

Tóth Józsefné, a Csmege Kereskedelmi Vállalat 146-os számú boltjának vezetőjét megkérdezem, miért keresnek a szülők nyárra munkát a gyerekeiknek?

— Ez is hozzátartozik a neveléshez. En is odafigyelek a gyerekeim életére, napi munkájára, pedig már felnőttek. Néhány hete nyílt meg az üzletünk, több tucatnyi jelentkezőt, de csak két kislányt tudtunk alkalmazni. Kedvesek, aranyosak, de nem egyformán dolgoznak. Akad, aki egész nap ülne, ha nem irányítanánk, mások egy-két nap múlva rájönnek, mit kell tenni.

Molnár Erika általános iskolai tanulótlól biztosan nem veszik zokon, ha néha leül. Jégkrémet árul a bejáratnál.

— Estefelé jönnek sokan, akkorra már több ezer forint a bevétel. Érdekes embereket is látni, bőven van alkalom megfigyelni őket.

Vizhányó Judit hol a pultnál, hol a raktárban segít.

— Hogyan jegyzi meg a sokféle sajt, felvágott árát?

— Leolvasom az árjegyzékről.

— És ha valamivel elégedetlen a vevő?

— Legtöbbször igaza van. Nem kell okot adni arra, hogy reklamáljon. Szívesen dolgozom a pult mögött, szeretem ezt a munkát.

Ha valóban így gondolja, nem hiába áldozott fel a nyaralásából egy hónapot.

Jámor Ernő

Halak, közel-keleti országokba

Az idén eddig 200 vagon busát és amurt exportált a HALÉRT — többek között a szegedi Halgazdaságból is — Irakba, Kuvaitba és Iránba várhatóan még további 100 vagonnal küldenek ki belőlük az év végéig. A közel-keleti országokban nagyon kedveltek a növényevő halak, de szállításukat csak most tudták megoldani. A HALÉRT olyan új mélyhűtési technológiát dolgozott ki, amelynek alkalmazásával a halakat nem préselve, hanem eredeti alakjukban szállíthatják. (MTI)

A gépipari termékek fele versenyképes

A gépipari termékek 54 százaléka versenyképes, ezért gyártásukat gyorsabb, a termékek közepesen gazdaságos 32 százalékat lassúbb ütemben fejlesztik, míg a gazdaságtalan 14 százalék előállítását fokozatosan megszüntetik, illetve lényegesen csökkentik. Minderről csütörtöki ülésén tájékoztatta a Vasasszakszervezet Központi Vezetőségét Gácsi Miklós kohó- és gépipari államtitkár, ismertette a szelektív fejlesztés eddigi eredményeit, további feladatait.

Az államtitkár hangoztatta, hogy a gépipari termelés hatékonysága, versenyképessége nagymértékben függ az alkatrészeket, szerelvényeket és részegységeket, a különféle gépelemeket, szerszámokat, műszereket előállító vállalatok fejlődésétől. E termékek teljes választékban nem állíthatók elő hazánkban gazdaságosan. A KGST keretein belül még korántsem hasz-

nálunk ki minden lehetőséget, s a megoldást továbbra is a nemzetközi együttműködésben keressük.

Széntelepek átvilágítása

A széntelepek „átvilágításával” kísérleteznek a Mecseki Szénbányákban. Gyakran előfordul ugyanis az, hogy a széntelepek várátlanul körétegre — úgynevezett vetőre — bukkannak a bányászok, s ez veszélyezteti a nagy munkával előkészített gépi biztosítást, jelesztést, sőt egyáltalán a telep művelését. Az lenne a kívánatos, hogy ezeket a meddőközeteket már előre, a tervezésnél ismerjék.

Erre ígér megoldást az úgynevezett telephullám-vizsgálat. Ennek során a széntelepek, a réteg vastagságától

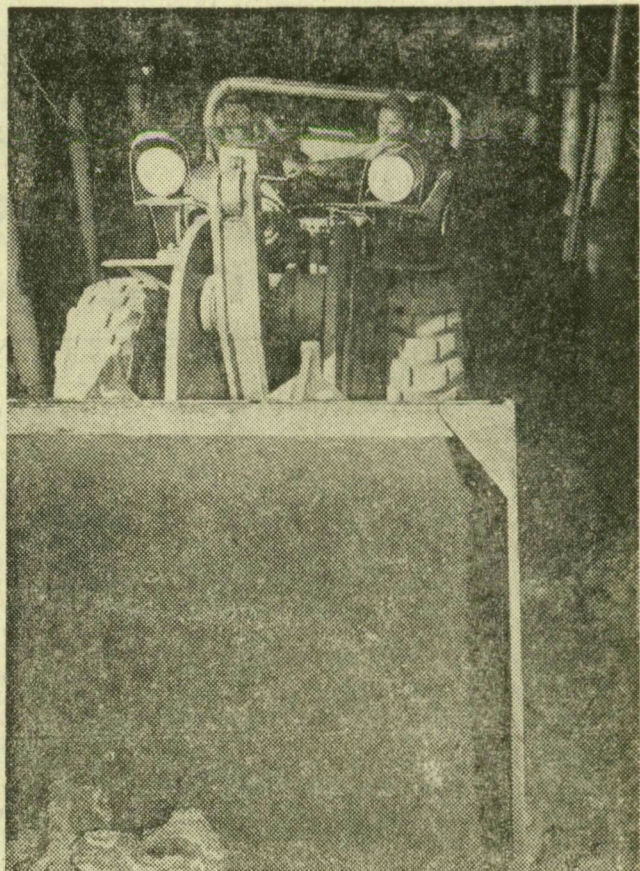
függően, több-kevesebb rezgésérzékelőt — geofoncsoportot — helyeznek el. Így már a bányában megállapítható a széntelep folytonossága, avagy a vető mérete, iránya. Az adatokat a mérőműszer memorizációs tárolja a számítógépes értékelés céljára. Ezzel a módszerrel 75–80 százalékos biztonsággal információ nyerhető a fejtes tervezéséhez, amivel sok felesleges munka, idő, pénz takarítható meg. Gázkitörés-veszélyes térségben vizsgálatokkal segíti kiválasztani olyan fejtesi módot, amelyvel eleve elhárítható a féle-

metes természeti jelenség bekövetkezése.

A világon csak néhány országban ismert hasonló rendeltetésű mérőműszer. Ezek azonban rendkívül drágák és az eltérő bányabeli viszonyok miatt nem is lehet átvinni.

Az új mérőberendezés kialakításának fontos szerepe van a magyar-szovjet műszaki-tudományos együttműködésben. Hazánk kapta ugyanis feladatot a bányabeli szeizmikus műszerek kifejlesztését és nagy mennyiségű gyártását a következő évtizedtől.

Több bauxit exportra

A Bakonyi Bauxitbánya Vállalat feléves termelési tervét huszonnyolcezer-ötszáz tonnával, exporttelepzettségét pedig huszonháromezer-háromszázharom tonnával túlteljesítette. Képünkön: a nagy teljesítményű rakodó- és szállítógép, munka közben a nagytárhányi bányában